

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/1/2016
Identifikačné číslo spisu: 3015200904
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3015200904.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobkyne: J. X., bytom S. pod J. č. XX, právne zastúpená: JUDr. Darinou Kučerovou, advokátkou z Považskej Bystrice, Železničná ulica č. 90/12, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitalská 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo 4. novembra 2015, číslo: UPS/US1/SSVOPHNSSD1/SOC/2015/9655 UN, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. mája 2016, č.k. 11S/121/2015-38, jednomyselne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 24. mája 2016, č.k. 11S/121/2015-38, m e n í tak, že žalobu z a m i e t a.

Žalobkyni právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) zrušil rozhodnutie žalovaného zo 4. novembra 2015, číslo: UPS/US1/SSVOPHNSSD1/SOC/2015/9655 UN a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica č. PB2/PP/SOC/2015/24485-0009 zo dňa 24. augusta 2015 podľa § 250j ods. <.2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou doručenou krajskému súdu domáhala zrušenia vyššie uvedených rozhodnutí správnych orgánov, ktorými určili od 1. augusta 2015 Obec S. pod J. za osobitného príjemcu výplaty prídavku na mal. G. X. (dcéru žalobkyne, ďalej len „mal. A.K.“) v sume 23,52 eur.

Krajský súd mal za preukázané, že poberateľkou prídavku na mal. A.K. bola do rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu žalobkyňa. Mal. A.K. pochádza z rozvedeného manželstva žalobkyne

a na čas po rozvoze bola rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp.zn. 6P/49/2013 zverená do osobnej starostlivosti matky (žalobkyne) a zároveň bol upravený styk otca s mal. A.K. za prítomnosti matky. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 7P/85/2013-129 zo dňa 5. novembra 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17Cop/12/2015-162 zo dňa 27. mája 2015 bolo rozhodnuté o zmene rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 6P/49/2013-25 v časti úpravy styku otca s mal. A.K. tak, že styk otca bol obmedzený s tým, že do 31.12.2015 sa nebude realizovať. Zároveň bolo rozhodnuté o uložení povinnosti rodičom mal. A.K. podrobovať sa počas 1 roka od právoplatnosti rozsudku párovému sociálnemu poradenstvu zameranému na zmiernenie odmietavého postoja mal. A.K. k otcovi podľa pokynov psychologičky Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVáR Považská Bystrica (ďalej len „pokyn psychologičky“). Keďže povinnosť rodičom mal. A.K. bola uložená súdom podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine, ktoré ustanovenie upravuje výchovné opatrenia, prvostupňový správny orgán rozhodnutím z 24. augusta 2015 určil za osobitného príjemcu na výplatu prídavku na mal. A.K. Obec S. Rozhodnutie odôvodnil § 12a ods. 1 písm. d/, ods. 2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa v znení platných úprav (ďalej aj „zákon“). Zo súdnych rozhodnutí a z dôvodov uloženia výchovného opatrenia bolo krajskému súdu zrejmé, že žalobkyňa si svoje rodičovské povinnosti voči dieťaťu riadne plní. Túto skutočnosť nespochybnili ani správne orgány. Výchovné opatrenie bolo uložené pre psychické problémy dieťaťa pri realizácii styku s otcom, ktoré vyplývajú aj z neusporiadaného manželského života rodičov mal. A.K. a z dôvodov rozvodu manželstva. Nejde teda o výchovné opatrenie, ktoré by vyplývalo z nevhodného správania dieťaťa, či porušovania povinností žalobkyne vyplývajúcich z rodičovských práv a povinností. Krajský súd bol toho názoru, že pred vydaním rozhodnutia bolo potrebné vykonať šetrenie, či v danom prípade nie je opodstatnené určiť za osobitného príjemcu inú osobu, ktorá žije so žalobkyňou a dieťaťom v spoločnej domácnosti. Iný postup vyhodnotil ako nedostatočne zistený skutkový stav veci, preto zrušil napadnuté rozhodnutia správnych orgánov a vec im vrátil na ďalšie konanie. Úspešnej žalobkyňi priznal náhradu trov konania v sume 299,04 eur.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Poukázal na obsah administratívneho spisu a svojho rozhodnutia z ktorého vyplýva, že žalovaný predmet osobitného príjemcu skúmal (vyjadrenie platiteľa z 23. októbra 2015) a mal za to, že určením inej osoby (žijúcej v spoločnej domácnosti matky a dcéry) za osobitného príjemcu by marilo cieľ rozhodnutia súdu o výchovnom opatrení pre rodičov dieťaťa. Je toho názoru, že zákon jednoznačne vymedzuje, kedy má platiteľ určiť osobitného príjemcu, pričom neumožňuje individuálne posudzovanie vecí ani výnimky. Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu, žalobu žalobkyne zamietol a nepriznal jej náhradu trov konania.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok - ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 212 ods. 1 OSP, § 492 ods. 2 SSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP, § 492 ods. 2 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP, § 492 ods. 2 SSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 246c ods. 1 <. veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť

rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (244 ods. 1 OSP). Za správne orgány sa považujú orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy, ako aj orgány záujmovej samosprávy a ďalšie právnické osoby, ako aj fyzické osoby, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ods. 2). Rozhodnutia správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť (ods. 3). Pre súd je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia správneho orgánu (§ 250j ods. 1 OSP).

Za dôkazy nevyhnuté na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia v intenciách ustanovenia § 250j ods. 1 OSP treba považovať také dôkazy, ktoré vedú k zisteniu, či skutkový stav, ktorý existoval v čase vydania rozhodnutia správneho orgánu, bol pre rozhodnutie správneho orgánu postačujúci.

Odvolačný súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a konanie im predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutí žalovaného a prvostupňového správneho orgánu o určení osobitného príjemcu na výplatu prídavku podľa § 12a ods. 1 písm. d/ zákona na mal. A.K. od 1. augusta 2015 v sume 23,52 eur. Ako osobitný príjemca bola určená Obec S. pod J.. Podľa článku 1 <. veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa článku 2 ods. 2 <. ústavy, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa článku 152 ods. 4 <. ústavy, výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Zákon č. 600/2003 Z.z. upravuje poskytovanie prídavku na dieťa a poskytovanie príplatku k prídavku. Prídavok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa.

Podľa § 12a ods. 1 písm. d/ zákona platiteľ rozhodne o určení osobitného príjemcu prídavku a príplatku k prídavku, ak bolo nezaopatrenému dieťaťu alebo rodičovi nezaopatreného dieťaťa uložené výchovné opatrenie.

Podľa § 12a ods. 2 veta prvá zákona osobitný príjemca prídavku a príplatku k prídavku podľa odseku 1 písm. a/ až d/ je obec, v ktorej má oprávnená osoba trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, alebo ak je to odôvodnené, iná osoba.

Krajský súd správne konštatoval, že v danom prípade nejde o výchovné opatrenie, ktoré by vyplývalo z nevhodného správania dieťaťa, či porušovania povinností žalobkyne vyplývajúcich z rodičovských práv a povinností. Nebolo teda sporné, že ide o uloženie výchovného opatrenia (dočasného charakteru voči rodičom mal. A.K.) v záujme maloletého dieťaťa. Odvolací súd považuje za podstatné informáciu, že žalobkyňa spolu s mal. A.K. žijú v spoločnej domácnosti jej starých rodičov. V zmysle citovanej právnej úpravy povinnosťou správneho orgánu bolo určiť osobitného príjemcu prídavku alebo príplatku k prídavku. Citovanou právnou úpravou zákonodarca zveril do právomoci správneho orgánu povinnosť určiť za osobitného príjemcu v prvom rade obec, v ktorej má oprávnená osoba (mal. A.K.) trvalý pobyt, ako tomu bolo aj v danom prípade.

Za situácie, kedy Okresný súd v Považskej Bystrici rozsudkom (č.k. 7P/85/2013-129 zo dňa 5. novembra 2014) uložil obom rodičom výchovné opatrenie za tým účelom, aby sa naučili spolu komunikovať a tým výchovne pôsobili na mal. A.K., aby rešpektovala oboch rodičov (aj svojho otca), čo je cieľom daného výchovného opatrenia (uloženého súdom) bolo logické a správne, že za osobitného príjemcu prídavku alebo príplatku bola zvolená nezaujatá (neutrálna) osoba vo veci, najmä voči mal. A.K. Nemožno bez akýchkoľvek pochybností predpokladať, že osoba, ktorá žije so žalobkyňou a mal. A.K. (vnúčaťom) v spoločnej domácnosti bude vhodnou nestrannou osobou na určenie za osobitného príjemcu prídavku alebo príplatku k prídavku. Takouto osobou je v danom prípade bez akýchkoľvek pochybností príslušná obec, voči ktorej žiadne relevantné námietky vznesené účastníkmi v danom konaní neboli. Preto nebol ani dôvod vo veci určenia osobitného príjemcu prídavku alebo príplatku k prídavku skúmať ďalšie podmienky za účelom určenia inej osoby. Napokon je treba pripomenúť, že v danom prípade predmetné prídavky sa týkajú mal. A.K. (predbežným opatrením sú chránené práva dieťaťa) a nie jej rodičov. Preto subjektívne pocity rodičov (matky) sú v tejto veci právne irelevantné.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 vety druhej OSP a § 220 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP a § 492 ods. 2 SSP zmenil a žalobu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že v konaní neúspešnej žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.